

De vaste commissie voor Financiën heeft op 3 februari 2022 een aantal vragen en opmerkingen voorgelegd aan de Minister en Staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst over het door de Minister van Buitenlandse Zaken op 21 januari 2022 toegezonden fiche op het beleidsterrein Financiën: Fiche: Herziening verordening en richtlijn markten voor financiële instrumenten (Kamerstuk 22 112, nr. 3264)

De fungerend voorzitter van de commissie,
Tielen

De adjunct-griffier van de commissie,
Kling

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van het Fiche: Herziening verordening en richtlijn markten voor financiële instrumenten. Deze leden hebben hierbij nog enkele vragen.

De leden van de VVD-fractie staan positief tegenover het voorstel van de Europese Commissie dat de oprichting van een tape voor geconsolideerde handelsdata (consolidated tape, CT) voor de vier verschillende activaklassen faciliteert waarmee een oplossing kan worden geboden voor de fragmentatie van handelsdata en de hoge kosten van de data.

De leden van de VVD-fractie vragen hoe realistisch het kabinet het scenario acht waarbij meerdere CT's naast elkaar tot stand komen. Is hier voldoende potentieel voor in de markt, leidt dit dan ook tot voldoende kwaliteit en blijft hiermee niet het probleem van de huidige fragmentatie in stand? Is het een alternatief om een partij voor een aantal jaren een concessie te verlenen? Tevens vragen deze leden hoe het kabinet gaat toetsen of de voorstellen voor CT tot voldoende kwaliteit leiden.

Hoe gaat het vergoedingssysteem voor CT werken voor alle partijen, ook voor partijen die buiten gereguleerde markten vallen? Hoe werkt dit voor verschillende markten, zoals aandelen, derivaten en obligaties?

De leden van de VVD-fractie hebben vaker gepleit voor betere toegang van mkb-bedrijven tot de kapitaalmarkt en onderschrijven daarin het aandachtsgebied en de inzet van het kabinet tot betere toegang tot kapitaalmarkten voor (mkb) ondernemers en voor consumenten (met voldoende oog voor bescherming van beleggers). Deze leden vragen hoe het kabinet de kosten voor gebruikers wil laten monitoren en welke eisen hiervoor in wetgeving moeten worden vastgelegd. Zou de European Securities and Markets Authority (ESMA) of een andere partij hierbij een rol moeten spelen volgens het kabinet?

De leden van de VVD-fractie vragen welke risico's het kabinet ziet bij de vormgeving van CT voor flitshandelaren die sneller toegang tot informatie krijgen dan andere handelaren. Hoe worden die in de voorstellen van de Europese Commissie gemitigeerd?

Tot slot hebben de leden van de VVD-fractie nog enkele vragen over het onderdeel Payment for order flow (PFOF).

Deze leden vragen welke maatregelen het kabinet overweegt als er Europees te weinig gebeurt tegen ontwijkingsmogelijkheden die in het nadeel zijn van de consument. Is het kabinet in dat geval bereid om nationaal maatregelen te treffen?

Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie

De leden van de D66-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het fiche over de herziening van de verordening en richtlijn markten voor financiële instrumenten en hebben daar nog een aantal vragen bij.

De leden van de D66-fractie lezen dat de Europese Commissie verwacht dat het verbod op PFOF zorgt voor uitvoering van meer retail-orders op transparante financiële markten. Dat juichen deze leden toe. Deze leden vragen of dit betekent dat een groter deel van de orders op transparante financiële markten wordt uitgevoerd of dat er ook meer orders van retailbeleggers worden verwacht. Daarnaast vragen deze leden of er een

beeld bestaat van de mogelijke kostenreductie voor retailbeleggers vanwege deze verandering.

De leden van de D66-fractie steunen het kabinet in het beleid om een balans te vinden tussen efficiënte toegang tot de kapitaalmarkten voor ondernemingen en het beschermen van de belangen van beleggers. Deze leden vragen of de toegenomen transparantie op de kapitaalmarkten een aanleiding kan zijn om beleggers te informeren over financiële risico's die zij lopen, in het bijzonder voor beleggers in cryptovaluta en de additionele risico's die daarmee gepaard kunnen gaan.

Met het kabinet achten de leden van de D66-fractie het van belang dat de positie van beleggers wordt versterkt door de informatievoorziening aan beleggers te verbeteren. Deze leden begrijpen dat de Autoriteit Financiële Markten (AFM) toezicht houdt op de kwaliteit van de data die wordt aangeleverd voor tape voor geconsolideerde handelsdata (consolidated tape, CT). Omdat de CT werkt als een soort vergelijkingstool vragen deze leden of er ook toezicht wordt gehouden op de gebruiksvriendelijkheid van de CT om de effectiviteit van de transparantie richting consumenten te maximaliseren.

De leden van de D66-fractie onderschrijven het oordeel van het kabinet om prioriteit te geven aan een CT voor obligaties. Deze leden kunnen zich ook vinden in het vereenvoudigen van de Europese verordening markten voor financiële instrumenten (Markets in Financial Instruments Regulation, MiFIR) om zo meer duidelijkheid te verschaffen over het toepassingsbereik ervan. De leden van D66-fractie vragen of het kabinet van mening is dat het toepassingsbereik van de regelgeving hiermee op het gewenste niveau is en of het kabinet andere activaklassen ziet die onder dezelfde of gelijkwaardige regelgeving zouden moeten vallen, zoals cryptovaluta.

Omdat de financieringsmogelijkheden van bedrijven worden bevorderd komt het voorstel het interne concurrentievermogen van financiële markten en bedrijven in de reële economie van de Unie ten goede, zo begrijpen de leden van de D66-fractie. Deze leden vragen of er een beeld bestaat van en contacten zijn met innovaties in de Nederlandse FinTech-sector die baat kunnen hebben bij de voorgestelde herziening van de richtlijn. Zijn er punten waarop het voorstel kan worden aangepast om de Nederlandse FinTech-sector te helpen groeien?

Vragen en opmerkingen van de leden van de PVV-fractie

De leden van de PVV-fractie hebben kennisgenomen van het fiche «Herziening verordening en richtlijn markten voor financiële instrumenten». Naar aanleiding van het genoemde punt brengen de leden van de PVV-fractie het volgende naar voren.

De leden van de PVV-fractie willen allereerst weten wie er allemaal toegang krijgen tot een tape voor geconsolideerde handelsdata (CT) en welke informatie hier precies in wordt opgenomen.

De leden van de PVV-fractie vragen het kabinet tevens naar het bestaan en de werking van een tape voor geconsolideerde handelsdata in de rest van de wereld.

De leden van de PVV-fractie merken voorts op dat het op dit moment voor toezichthouders al mogelijk is om een vergunning voor het exploiteren van een CT te verlenen. De leden van de PVV-fractie willen weten om welke redenen een zodanige vergunning tot op heden nog niet is

aangevraagd en hoe kan worden gegarandeerd dat de vergunning in de toekomst wel zal worden aangevraagd.

De leden van de PVV-fractie willen verder weten wat de voor- en nadelen zullen zijn indien meerdere concurrente CT's per activaklasse worden opgericht. In hoeverre kan hiermee worden gegarandeerd dat dit de kwaliteit van de dienstverlening bevordert?

De leden van de PVV-fractie merken verder op dat er een terugvaloptie wordt genoemd; te weten dat ESMA een CT gaat oprichten. De leden van de PVV-fractie willen weten hoe dit in zijn werking zal gaan en wat de verwachte kosten hiervan zullen zijn. Op welke wijze zal worden voorkomen dat de (kosten van de) oprichting hiervan alsnog op het bordje van de Nederlandse belastingbetaler terecht zal komen?

De leden van de PVV-fractie willen ten slotte weten welke andere vergoedingen op dit moment buiten het voorgestelde PFOF-verbod lijken te vallen. Graag verzoeken deze leden het kabinet om een compleet overzicht.

Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie

De leden van de CDA-fractie hebben kennisgenomen van het BNC-fiche inzake de Herziening van de verordening en richtlijn markten voor financiële instrumenten met het oog op aanpassingen in de Europese verordening markten voor financiële instrumenten (Markets in Financial Instruments Regulation, MiFIR) en de gelijknamige Europese richtlijn (Markets in Financial Instruments Directive, MiFID II).

De leden van de CDA-fractie kunnen zich in grote lijnen vinden in de inzet van het kabinet ten aanzien van de voorgestelde wijzigingen. Deze leden onderschrijven daarbij inderdaad het belang van de uitbreiding van de Europese Kapitaalmarktunie, met name om tot meer diversificatie voor financiering voor (mkb) ondernemingen te leiden, in plaats van dat zij voornamelijk afhankelijk zijn van bankfinanciering. Ook zijn deze leden voorstander van meer transparantie en toegang tot data voor beleggers en de bescherming van deze groep, omdat dit naast professionele beleggers toch ook vaak kleine en niet-professionele beleggers zijn die goede en toegankelijke informatie tot hun beschikking moeten hebben om risico's af te kunnen wegen.

De leden van de CDA-fractie hebben enkele vragen over de inzet. Het kabinet stelt zich bij de creatie van een CT te kunnen vinden in zowel optie 2 als optie 4, waarbij optie 4 de voorkeursoptie van de Europese Commissie is. Optie 2 ziet op de oprichting van meer concurrente CT's per activaklasse. De leden van de CDA-fractie vragen hoe deze optie zich verhoudt tot fragmentatie van handelsdata die met optie 4 juist kan worden voorkomen. Of is het kabinet van mening dat onder optie 4 onvoldoende prikkel bestaat tot tijdige en kwalitatief goede data? Ook zijn deze leden benieuwd in hoeverre het kabinet verwacht dat meerdere CT's zullen ontstaan en of voorstel 4 niet een eenvoudiger voorstel is.

De leden van de CDA-fractie vinden het goed dat CT zal leiden tot laagdrempelig beschikbare informatie en dat het voor marktpartijen niet duur is om toegang tot deze informatie te verkrijgen. Dit lijkt hen in het belang van uniforme en ruime beschikbaarheid van data. Ten aanzien van de financiering van de CT's zijn deze leden het eens met de opmerking van het kabinet dat het onduidelijk is waarom alleen gereguleerde markten in de omzet kunnen delen. Deze leden vragen of het kabinet meer duidelijkheid kan verkrijgen in hoe andere marktpartijen worden vergoed

voor het verstrekken van marktgegevens en ook hoe dit gaat bij andere instrumenten dan aandelen.

De leden van de CDA-fractie zijn voor het harmoniseren van een verbod op Payment For Order Flow om transparantie voor beleggers te vergroten en een gelijk speelveld te bevorderen, omdat in Nederland al een provisieverbod van toepassing is. Met het kabinet zien deze leden graag dat het toepassingsbereik van dit verbod wordt verduidelijkt, zodat een goede inschatting kan worden gemaakt of het speelveld voor Nederland gelijk is als dat voor andere lidstaten, zodat Nederlandse partijen hier geen nadeel van ondervinden en de belegger beschermd blijft. Mocht blijken dat er ondanks het Europese verbod nog steeds geen gelijk speelveld ontstaat, hoe wil Nederland hier dan mee omgaan?

Vragen en opmerkingen van de leden van de SP-fractie

De leden van de SP-fractie hebben met enige zorgen kennisgenomen van het fiche: Herziening verordening en richtlijn markten voor financiële instrumenten. Deze leden hebben daarbij nog enkele vragen.

De leden van de SP-fractie vragen het kabinet waarom het kabinet de kleine beleggers probeert te steunen. Deze leden vragen of het kabinet burgers wil stimuleren om te beleggen. Deze leden vragen het kabinet waarom de kapitaalmarkt robuuster moet worden. Deze leden vragen het kabinet wat er nu mis gaat. Deze leden vragen het kabinet of deze maatregelen wel opportuun zijn nu een grote meerderheid van de Nederlandse bevolking weinig vertrouwen heeft in de kapitaalmarkt.

De leden van de SP-fractie vragen het kabinet wat de voordelen zijn van marktfinanciering. Deze leden vragen voorts welke vormen van financiering het veiligste zijn. Deze leden vragen daarnaast waarom marktwerking in tijden van crisis nu zo belangrijk is. Ook vragen deze leden het kabinet of het niet erg cynisch is marktfinanciering te promoten nu de overheid tijdens de coronacrisis de gehele economie overeind houdt. Deze leden vragen hoe het kabinet dat kan verenigen.

De leden van de SP-fractie vragen het kabinet waarom de transparantie van handelsdata moet worden vergroot. De leden vragen het kabinet voorts of financiële transacties nog te ingewikkeld zijn. Deze leden vragen het kabinet of er vanwege deze complexiteit weer sprake is van een crisis zoals in 2008. Deze leden vragen of het kabinet de data ook voor de burger transparant kan maken.

De leden van de SP-fractie vragen het kabinet bovendien hoe een CT de prijsvorming op de financiële markten gaat verbeteren. Deze leden vragen voorts voor wie deze maatregel wordt genomen. Deze leden vragen het kabinet wie hier beter van wordt. Deze leden vragen het kabinet waarom het kabinet nog exchange traded funds (ETF's) toelaat, want die zijn per definitie niet transparant. Deze leden vragen het kabinet of het niet zeer cynisch is om een CT-provider in te stellen wanneer de financiële producten bij voorbaat niet transparant zijn.

De leden van de SP-fractie vragen het kabinet of het niet heel vreemd is wanneer bijvoorbeeld KLM in de lucht wordt gehouden door de overheid te spreken over het versterken van concurrentievermogen. Deze leden vragen het kabinet daarbij wat de ratio van versterken van concurrentievermogen is terwijl de halve Europese economie aan het infuus ligt van de overheid.

De leden van de SP-fractie vragen het kabinet of payment for order flow (PFOF) niet gewoon een vorm van marktmisleiding is. Deze leden vragen het kabinet waarom dit zo lang werd gedoogd.